

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 255/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Em 5/2016 a základných práv podľa čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 51 P 180/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 334/2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. februára 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Miroslavom Golianom, Budatínska 16, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Em 5/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“) a základných práv podľa čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 51 P 180/2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 334/2016.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že návrhom z 22. februára 2016 sa manželka sťažovateľa (matka maloletej dcéry) domáhala úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletej dcére počas trvania manželstva v spojení s návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby jej maloletá dcéra bola zverená do osobnej starostlivosti.

Okresný súd uznesením sp. zn. 51 P 48/2016 z 23. februára 2016 (ďalej len „uznesenie z 23. februára 2016“) dočasne upravil právo osobnej starostlivosti rodičov o maloletú dcéru jej zverením do osobnej starostlivosti matke a dočasne upravil právo styku sťažovateľa s maloletou dcérou, a to právo stretávať sa s maloletou dcérou každú stredu v týždni od 14.00 h do 18.00 h a každý páry týždeň od soboty od 9.00 h nepretržite do nedele do 18.00 h. Sťažovateľ podal 11. marca 2016 proti uzneseniu z 23. februára 2016 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 11 CoP 316, 317/2016 z 12. júla 2016 (ďalej len „uznesenie z 12. júla 2016“), ktorým uznesenie okresného súdu z 23. februára 2016 zmenil tak, že „*styk sťažovateľa s maloletou rozšíril o niekoľko hodín v ďalšom dni*“. Sťažovateľ zdôrazňuje, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 23. februára 2016 bolo pre pochybenie okresného súdu doručené krajskému súdu „*neskoro*“, čím došlo k vzniku zbytočných priesťahov.

Sťažovateľ ďalej zdôrazňuje, že 26. februára 2016 podal okresnému súdu návrh na rozvod manželstva, o ktorom sa vedie konanie pod sp. zn. 38 P 58/2016.

Dňa 21. apríla 2016 sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na začatie konania o výkon rozhodnutia, keďže „*matka maloletej nerešpektovala PO a viackrát sťažovateľovi zabránila v realizácii styku s maloletou. Návrh na výkon rozhodnutia bol podaný*

28. 04. 2016 a na súde je vedený pod spis. zn. 37Em /5/2016. Súd do toho času o návrhu nerozhodol.“.

Dňa 26. augusta 2016 sťažovateľ doplnil svoj návrh, pričom okresný súd požiadal, aby si vyžiadal „všetky trestné oznámenia, ktoré sťažovateľ podal na matku pre nerešpektovanie vykonateľného PO upravujúceho styk sťažovateľa s maloletou... pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť matka maloletej“ tým, že odmietla odovzdať maloletú dcéru sťažovateľovi v dňoch 16. marca 2016, 23. marca 2016, 20. apríla 2016, 23. apríla 2016, 11. mája 2016, 18. mája 2016, 25. mája 2016, 22. júna 2016 a 29. júna 2016.

Sťažovateľ namieta, že nečinnosťou okresného súdu dochádza k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu, keďže „sa jedná o poručenské veci, ktoré majú prednosť pred iným konaním, resp. ich vybavenie má súd riešiť tak, aby vydané rozhodnutia sledovali záujem maloletého dieťaťa“.

Podľa sťažovateľa postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k viacerým pochybeniam, keďže okresný súd „nerešpektoval právo sťažovateľa na promptné prejednanie jeho odvolania proti vydanému PO zo dňa 23. 02. 2016, ktorým súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matke a styk sťažovateľa s maloletou upravil v základnom režime. Tu sa súd bez vážneho dôvodu spoliehal, že vo veci samej rozhodne už na prvom vytýčenom pojednávaní a teda dňa 17. 05. 2016, čo sa však nestalo, okrem toho súdu viedol pojednávanie takým spôsobom, že v sťažovateľovi vyvolal pochybnosti o nezáujatosti sudkyne, ktorej zaujatosť viackrát namietal. To, že odvolanie sťažovateľa proti vydanému PO zo dňa 23. 02. 2016 bolo dôvodné svedčí jeho zmena v prospech sťažovateľa čo do úpravy jeho styku s maloletou, hoci len na niekoľko hodín o ďalší deň. Mám za to, že súd v tomto prípade porušil vyššie citovanú ochranu práva rodiča, ale aj práva dieťaťa garantovanú v čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. V súvislosti s pojednávaním uskutočneným dňa 17. 05. 2016, obe pojednávania viedla

sudkyňa JUDr. Anna Klepáčová, hoci táto sudkyňa mala pojednávať iba vo veci ÚPP a nie aj rozvod manželstva. Mám preto za to, že aj v tomto prípade bolo porušené základné právo sťažovateľa, na riadnu súdnu ochranu keď rozhodovanie o jeho právach a povinnostiach bolo realizované inou ako zákonnou sudkyňou určenou náhodným elektronickým výberom pri podaní návrhu.“.

Dňa 1. júla 2016 podal sťažovateľ návrh na „nariadenie predbežného opatrenia“, ktorým žiadal upraviť styk s maloletou počas letných prázdnin. Okresný súd uznesením sp. zn. 51 P 180/2016 zo 4. júla 2016 (ďalej len „uznesenie zo 4. júla 2016“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk sťažovateľa s maloletou nepretržite od 15. júna od 9.00 h do 31. júla do 18.00 h a od augusta od 9.00 h do 21. augusta do 18.00 h nepretržite. Opravným uznesením sp. zn. 51 P 180/2016 z 3. augusta 2016 (ďalej len „uznesenie z 3. augusta 2016“) okresný súd opravil výrok uznesenia okresného súdu zo 4. júla 2016 tak, že doplnil deň v mesiaci august, od kedy má otec maloletej dcéry právo styku s maloletou dcérou, ktorým je 8. august. Sťažovateľ v tejto súvislosti namieta, že uznesenie okresného súdu zo 4. júla 2016 bolo expedované až 20. júla 2016 a sťažovateľovi doručené až 27. júla 2016 s tým, že oznámenie o uložení zásielky na pošte bolo sťažovateľovi doručené až 26. júla 2016. Sťažovateľ zdôrazňuje, že expedovanie rozhodnutia 5 dní potom, ako sa mal vykonávať styk sťažovateľa s maloletou dcérou, spôsobilo, že bol ukrátený „o celých 12 dní“.

Sťažovateľ podal 5. decembra 2016 návrh, ktorým sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia úpravou jeho styku s maloletou dcérou na čas zimných prázdnin. V tejto súvislosti sťažovateľ zdôrazňuje, že okresný súd aj napriek povinnosti rozhodnúť o návrhu v súlade s § 367 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) do 7 dní a v lehote 3 dní od nariadenia neodkladného opatrenia ho aj doručiť (§ 331 ods. 2 CMP), neodkladné opatrenie nariadil až 22. decembra 2016, pričom rozhodnutie doručoval až 3. januára 2016.

Podľa sťažovateľa „nečinnosťou súdu, ktorý o návrhu na nariadenie NO rozhodol až 22. 12. 2016 ale aj následne jeho nečinnosťou, keď nariadené NO odovzdal na expedíciu

poštovým úradom až 03. 01. 2017 vytvoril súd svojim postupom situáciu, ktorou aj v tomto prípade vykonateľnosť nariadeného NO zmaril a jeho vydanie sa preto minulo účinku a sledovanému cieľu a teda udržanie, upevnenie citovaných väzieb medzi maloletou a jej druhým rodičom“.

Sťažovateľ rovnako zdôrazňuje, že potom ako svoj návrh na výkon rozhodnutia doplnil „*poukázaním na jeho opätovné nerešpektovanie matkou spôsobom odvlčenia maloletej do zahraničia bez vedomia sťažovateľa v letných mesiacoch jún a júl 2016, čo je aj vážnym porušením zákonnej úpravy § 35 zákona o rodine, je ignorovaním práva sťažovateľa a maloletej na ochranu ich práv garantovaných čl. 41 ods. 4 Ústavy SR. Tieto základné práva tak maloletej ako aj sťažovateľa boli porušené ako dôsledok nečinnosti súdu a tu už dochádza aj k porušeniu ďalšieho základného práva sťažovateľa ako aj maloletej a to práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v spojitosti aj s ustanovením čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, lebo sťažovateľovi nebola poskytnutá súdna ochrana nezávislým a nestranným súdom keď to nevyhnutne potreboval... Od podania návrhu na výkon rozhodnutia dňa 28. 04. 2016 ubehlo deväť... mesiacov, pritom by možno postačovalo, ak by súd matku len upozornil, že jeho rozhodnutia musí rešpektovať a teda nebolo by potrebné podávať predmetnú sťažnosť.“.*

Namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa styku sťažovateľa s maloletou dcérou na čas letných prázdnin sťažovateľ odôvodňuje tým, že „*matka bez dohody so sťažovateľom, bola cca tri týždne s maloletou na dovolenke v Chorvátsku, spolu so staršou dcérou a so svojim priateľom, na celý tento čas si vypla telefón, takže sťažovateľ ani nevedel kde sa maloletá nachádza, či je v poriadku... V dôsledku nečinnosti súdu matka si tak opäť dovolila ignorovať vykonateľné rozhodnutie upravujúce styk sťažovateľa s maloletou... Nečinnosťou súdu tak boli porušené základné práva sťažovateľa ako aj maloletej... garantované v čl. 41 ods. 4 Ústavy SR ako aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ale aj v čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.“.*

Nečinnosťou okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o návrhu sťažovateľa na úpravu styku sťažovateľa s maloletou dcérou na čas zimných mesiacov došlo k porušeniu základných práv zaručených v čl. 41 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, „keďže nekonaním, nečinnosťou súdu sa aj toto NO stalo nevykonateľným!“.

Sťažovateľ je toho názoru, že napadnuté konanie nie je „komplikovaným konaním... súd nemal právo aj naďalej návrhy sťažovateľa ignorovať a minimálne miernymi procesnými opatreniami, ktoré mu zákon poskytoval a aj poskytuje, spočiatku tieto okamžite využiť na zjednanie nápravy, keď v mnohých prípadoch postačuje už len samotné prejednanie veci pred súdom a akési pohrozenie uložením sankcie. Súd ale vo veci vôbec nekonal a to do toho času.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Bratislave III v konaní starostlivosti súdu o maloletú [REDAKOVANÉ]... spis. zn. 37 Em/5/2016 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Bratislave III sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod spis. zn. 37 Em/5/2016 konal bez zbytočných prietahov.

3. Základné práva sťažovateľa na starostlivosť o dieťa a jeho výchovu ako práva rodiča podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ako aj práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 postupom Okresného súdu Bratislava, spis. zn. 51P/180/2016-11 spolu s Opravným Uznesením spis. zn. 51P/180/2016-14 a spis. zn. 37P/334/2016-10 porušené bolo.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,00 €...

5. Okresný súd v Bratislave III je povinný nahradiť... trovy právneho zastúpenia 294,66 €...“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia (petit), ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a preto v danej veci mohol rozhodovať o porušení sťažovateľom v petite sťažnosti označených práv iba v tých konaniach, ktoré boli sťažovateľom v petite sťažnosti označené, t. j. v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 37 Em 5/2016, sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016, v príčinnej súvislosti s ktorými sa ich porušenia sťažovateľ domáha

v návrhu na rozhodnutie. Tvrdenia o porušení sťažovateľom označených práv v príčinnej súvislosti s postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 58/2016, t. j. v konaní o rozvod manželstva, ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry mohol považovať len za súčasť sťažnostnej argumentácie sťažovateľa (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07), t. j. nemohol vzhľadom na navrhovaný petit rozhodovať o porušení sťažovateľom označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38 P 58/2016.

Obdobne sa s prihliadnutím na viazanosť petitom, t. j. návrhom na rozhodnutie vo veci sa predmetom konania o sťažnosti sťažovateľa nemôže stať preskúmanie namietaných porušení ustanovení ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní a v konaniach vedených pod sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016 vo vzťahu k maloletej dcére. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ustálil predmet konania vo veci sťažnosti tak, ako je uvedený v záhlaví tohto rozhodnutia.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 41 ods. 4 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 41 ods. 4 ústavy starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona.

V súlade s čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovateľ v súvislosti s konaním vedeným pod sp. zn. 51 P 180/2016 vo veci „návrhu na nariadenie predbežného opatrenia úpravy styku k maloletej na čas letných prázdnin“, ktorý bol doručený okresnému súdu 4. júla 2016, namieta neefektívny postup okresného súdu spočívajúci v oneskorenom expedovaní rozhodnutia o označenom návrhu, keďže oneskorené expedovanie rozhodnutia ho ukrátilo o „12 dní“. Argumentuje ďalej, že z dôvodu nečinnosti okresného súdu si matka maloletej dcéry dovolila odignorovať „vykonateľné rozhodnutie upravujúce styk sťažovateľa s maloletou...“. V dôsledku toho „boli porušené základné práva sťažovateľa... garantované v čl. 41 ods. 4 Ústavy SR“, ako aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne v konaní o „návrhu na nariadenie predbežného opatrenia úpravy styku k maloletej na čas vianočných sviatkov a zimných prázdnin“ sťažovateľ zdôrazňuje, že nečinnosťou okresného súdu, ktorý o návrhu rozhodol až 22. decembra 2016, ako aj tým, že rozhodnutie o tomto návrhu doručoval až 3. januára 2017, boli spôsobené zbytočné prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 37 P 334/2016 a zároveň bola zmarená vykonateľnosť v tomto konaní vydaného rozhodnutia, keďže „jeho vydanie sa preto minulo účinku a sledovanému cieľu a teda udržanie, upevnenie citovaných väzieb medzi maloletou a jej druhým rodičom“.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

V judikatúre ústavného súdu sa ustálil právny názor (pozri napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06), podľa ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v posudzovanom prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Navyše zjavná neopodstatnenosť sťažnosti, prostredníctvom ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už príslušný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 223/2010). Vychádza sa pritom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza fyzická osoba alebo právnická osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím (I. ÚS 167/03).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesením okresného súdu zo 4. júla 2016 bolo neodkladným opatrením dočasne upravený styk sťažovateľa s maloletou dcérou tak, že bol oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou v čase od 15. júla od 9.00 h nepretržite do 31. júla do 18.00 h a od augusta od 9.00 h nepretržite do 21. augusta do 18.00 h. Uznesením okresného súdu z 3. augusta 2016 bol opravený výrok uznesenia okresného súdu zo 4. júla 2016. Uznesenie okresného súdu zo 4. júla 2016 nadobudlo právoplatnosť 12. augusta 2016 a uznesenie okresného súdu z 3. augusta 2016 nadobudlo právoplatnosť 9. septembra 2016.

Keďže v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (13. februára 2017) bolo konanie vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 51 P 180/2016 právoplatne skončené, pričom uznesenia okresnému súdu zo 4. júla 2016 a z 3. augusta 2016 už boli v tomto čase sťažovateľovi doručené (uznesenie okresného súdu zo 4. júla 2016 bolo sťažovateľovi

doručené 27. júla 2016 a uznesenie okresného súdu z 3. augusta 2016 bolo sťažovateľovi doručené 24. augusta 2016), nemohlo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu dochádzať k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov ani v súvislosti s doručovaním označených rozhodnutí. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesením okresného súdu sp. zn. 37 P 334/2016 z 22. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie z 22. decembra 2016“) bolo nariadené neodkladné opatrenie, v súlade s ktorým bol sťažovateľ oprávnený na čas vianočných sviatkov a zimných prázdnin stretávať sa s maloletou dcérou od 26. decembra od 9.00 h nepretržite do 1. januára do 18.00 h. Uznesenie okresného súdu z 22. decembra 2016 nadobudlo právoplatnosť 26. januára 2017 a vykonateľnosť 10. januára 2017.

Aj v tomto prípade bolo v čase doručenia sťažnosti (13. februára 2017) konanie vo veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 37 P 334/2016 z 22. decembra 2016 právoplatne skončené. Z uvedeného zároveň vyplýva, že označené uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (10. januára 2017), a preto v tomto čase už nemohlo dochádzať k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v súvislosti s doručovaním označeného rozhodnutia. Na základe uvedených skutočností ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z argumentácie predloženej sťažovateľom možno vyvodit', že porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 41 ods. 4 ústavy v konaniach vedených okresným súdom pod sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016 sťažovateľ namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016 nemohlo dôjsť k porušeniu označeného

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v týchto konaniach nemohlo dôjsť ani k porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 41 ods. 4 ústavy.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú aj v časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 41 ods. 4 ústavy postupom okresného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 51 P 180/2016 a sp. zn. 37 P 334/2016 (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Predmetom napadnutého konania okresného súdu je zabezpečenie výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP, a to realizácia práva sťažovateľa na styk s jeho maloletou dcérou.

Pri hodnotení toho, či okresný súd v konaní o výkon rozhodnutia (v konkrétnych okolnostiach výkonu neodkladného opatrenia vo veci osobnej starostlivosti o maloletého podľa príslušných ustanovení Civilného mimosporového poriadku – predtým vo veci výkon predbežného nariadenia o úprave styku s maloletým podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku) postupoval bez zbytočných prieťahov a či konal sústredene, je potrebné zohľadniť špecifické črty tohto konania vyplývajúce z jeho predmetu, ktorým je osobná exekúcia namierená proti maloletému dieťaťu. Nemožno preto automaticky vychádzať z doterajšej dĺžky napadnutého konania či početnosti procesných úkonov všeobecného súdu, alebo z efektivity, akú jeho postup (činnosť) dosiahol.

Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom ústavný súd zistil, že sťažovateľ doručil okresnému súdu 28. apríla 2016 návrh na „*začatie konania o výkon rozhodnutia*“, v ktorom za exekučný titul označil uznesenie okresného súdu z 23. februára 2016 o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bol upravený styk sťažovateľa s maloletou dcérou tak, že sťažovateľ je oprávnený stretávať sa s maloletou

dcérou každú stredu od 14.00 h do 18.00 h a každý párny týždeň od soboty 9.00 h do nedele do 18.00 h (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 51 P 48/2016). Spis bol 28. apríla 2016 pridelený zákonnej sudkyňi JUDr. Zuzane Lohnertovej a následne zákonnej sudkyňi JUDr. Anne Klepáčovej.

Dňa 25. apríla 2016 okresný súd uznesením sp. zn. 37 Em 5/2016 (ďalej len „uznesenie z 25. apríla 2016“) ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok, úsek sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Senec (ďalej len „úrad práce“) za kolízneho opatrovníka maloletej dcére na jej zastupovanie v konaní pred všeobecnými súdmi až do právoplatného skončenia veci. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu z 25. apríla 2016 vyplýva údaj, podľa ktorého sťažovateľ doručil okresnému súdu už 30. marca 2016 návrh na výkon rozhodnutia okresného súdu z 23. februára 2016. Dňa 25. júla 2016 okresný súd doručoval uznesenie z 25. apríla 2016 (právoplatné 18. augusta 2016) matke maloletej dcéry a súčasne ju vyzval na vyjadrenie k návrhu sťažovateľa.

Dňa 30. augusta 2016 sťažovateľ doručil doplnenie svojho návrhu, ktorým okresný súd požiadal o vyžiadanie si trestných oznámení, ktoré boli podané na matku maloletej dcéry, ktoré *„sú potvrdením a dôkazom nerešpektovania vykonateľného rozhodnutia súdu matkou, o ktorých trestných oznámeniach sa vyšetrovateľ vyjadril, že ich súdu predloží až po tom, ako si ich súd vyžiada. Mám za to, že pre zákonné rozhodnutie je potrebné aby súd všetky trestné oznámenia podané otcom na matku si súd zadovážil a až následne, na ich podklade vo veci samej rozhodol...“* (citované z doplnenia návrhu).

Okresný súd výzvou z 19. septembra 2016 požiadal úrad práce na základe § 380 CMP v spojení s § 3 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška č. 207/2016 Z. z.“), o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a pri preverovaní týchto dôvodov a zároveň úrad práce vyzval, aby v lehote 15 dní o vyžiadovaných informáciách podal písomnú správu. Žiadosť bola úradu práce doručená 26. októbra 2016.

Dňa 31. októbra 2016 sťažovateľ doplnil svoj návrh, ktorým požiadal o vypracovanie znaleckého posudku o zdravotnom stave maloletej dcéry.

Zákonná sudkyňa pokynom zo 14. novembra 2016 nariadila doručovať doplnenie návrhu sťažovateľa z 30. augusta 2016 matke maloletej dcéry a úradu práce a súčasne vyzvať Obvodné oddelenie Policajného zboru Dunajská Lužná (ďalej len „obvodné oddelenie“) o poskytnutie informácií o aktuálnom stave prešetrovania trestného oznámenia sťažovateľa pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 Trestného zákona. Výzva bola obvodnému oddeleniu doručená 28. novembra 2016. Doplnenie návrhu sťažovateľa z 30. augusta 2016 bolo úradu práce doručené 24. novembra 2016 a matke maloletej dcéry 28. novembra 2016.

Na pojednávaní, ktoré sa vo veciach vedených okresným súdom pod sp. zn. 38 P 58/2016, sp. zn. 51 P 48/2016 a sp. zn. 37 Em 5/2016 uskutočnilo 16. novembra 2016, sa zákonná sudkyňa vyjadrila k námietke zaujatosti, ktorú proti nej sťažovateľ podal 28. septembra 2016 v konaní vedenom pod sp. zn. 51 P 48/2016 a následne bolo pojednávanie odročené na neurčito.

Dňa 16. novembra 2016 zákonná sudkyňa vydala pokyn na doručovanie doplnenia návrhu sťažovateľa z 31. októbra 2016 úradu práce a matke maloletej dcéry spolu s výzvou na vyjadrenie sa k nemu. Okresný súd zároveň vyzval úrad práce na preverenie skutočností uvádzaných v doplnení návrhu sťažovateľa z 31. októbra 2016 a podanie písomnej správy s návrhom na prijatie vhodných opatrení v lehote 15 dní.

Dňa 22. decembra 2016 bol spis na základe dodatku č. 4 k rozvrhu práce pre okresný súd na rok 2016 pridelený zákonnej sudkyňi Mgr. Gabriele Žabkovej. V nadväznosti na to bol pokyn zákonnej sudkyne zo 16. novembra 2016 realizovaný 25. januára 2017, pričom výzva bola doručená matke maloletej dcéry a úradu práce 13. marca 2017 a obvodnému oddeleniu 14. marca 2017.

Postup okresného súdu v napadnutom konaní nemožno s prihliadnutím na procesné úkony vykonané vo veci, ako aj s prihliadnutím na predmet napadnutého konania (rozhodovanie o výkone neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletého) vyhodnotiť ako bezproblémový a dostatočne efektívny (sústredený). V napadnutom konaní možno predovšetkým formulovať výhrady k nesústredenému postupu okresného súdu v súvislosti s oneskorenou realizáciou pokynov zákonnej sudkyne (oneskorené doručovanie výziev účastníkom napadnutého konania a príslušným orgánom verejnej moci a oneskorené doručovanie uznesenia okresného súdu z 25. apríla 2016, pozn.).

Ústavný súd zároveň zohľadnil, že k celkovému predĺženiu napadnutého konania prispeli svojím správaním aj samotní účastníci konania. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na ničím neodôvodnenú nečinnosť úradu práce (kolízneho opatrovníka), ktorý na výzvy okresného súdu z 19. septembra 2016 a 25. januára 2017 o poskytnutie súčinnosti a predloženie písomnej správy týkajúcej sa zisťovania skutočností dôležitých pre rozhodnutie (zisťovanie dôvodov nepodrobenia sa rozhodnutiu a preverovanie týchto dôvodov) dosiaľ nereagoval. Rovnako na výzvy okresného súdu o vyjadrenie sa k návrhu sťažovateľa a k doplneniam návrhu nereagovala ani matka maloletej dcéry (povinná).

Samotné konanie vo veci nariadenia výkonu rozhodnutia v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku prebieha v dvoch fázach, a to vo fáze nariadenia výkonu rozhodnutia a jeho samotného výkonu (uskutočnenia). V súlade s § 3 ods. 1 vyhlášky č. 207/2016 Z. z. je všeobecný súd po podaní návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP) alebo po začatí konania, ktoré sa začína bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP), pred vydaním uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia povinný zisťovať, či sa povinný podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobovať rozhodnutiu.

Keďže predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o výkone rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletého, je potrebné zdôrazniť, že v danom prípade je síce dôležitý záujem sťažovateľa stretávať sa pravidelne so svojou maloletou dcérou, ale samotný výkon rozhodnutia sa musí realizovať tak, aby bol prednostne sledovaný

najlepší záujem dieťaťa, ktorý prevažuje nad záujmom rodiča. Vzhľadom na uvedené je násilné, okamžité a nekompromisné odobratie a odovzdanie maloletej dcéry sťažovateľovi len krajne nevyhnutným riešením, ktoré prichádza do úvahy len za predpokladu, ak by rodič, s ktorým dieťa žije, konal zjavne nezákonným spôsobom a bránil by tak v styku druhého rodiča s dieťaťom.

Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľné, že okresný súd dosiaľ nerozhodol o nariadení výkonu neodkladného opatrenia, keďže s podstatnými okolnosťami dôležitými pre nariadenie výkonu rozhodnutia pre nečinnosť predovšetkým úradu práce ako kolízneho opatrovníka, ale aj z dôvodu odmietavého postoja matky maloletej nebol oboznámený. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že personálna exekúcia proti maloletému dieťaťu je síce zákonným, ale krajným riešením, čo však na druhej strane nevyklučuje jej nariadenie a následne aj uskutočnenie za predpokladu, že budú splnené zákonom ustanovené podmienky.

Ústavný súd rovnako zdôrazňuje, že v prípade tohto druhu konania musí byť rozhodovanie o použití najradikálnejšieho opatrenia (odňatie a odovzdanie maloletého dieťaťa) poskytovaného právnu úpravou podrobené dôkladnej úvahe zohľadňujúcej možné negatívne dôsledky takto prijatého opatrenia vo vzťahu k maloletému dieťaťu a zároveň založenej na dôslednom zistení skutkového stavu (III. ÚS 181/2011).

Aj keď nečinnosť kolízneho opatrovníka a odmietanie spolupráce povinnej predstavujú v konkrétnych okolnostiach veci skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie (ne)existencie zbytočných prietahov v napadnutom konaní, je nevyhnutné rovnako zvýrazniť, že procesné kódexy všeobecným súdom umožňujú na účely vynútenia a upevnenia si svojej autority, zvlášť ak ide o prípad rozhodovania v takej citlivej otázke, akou je vec personálnej exekúcie voči maloletému dieťaťu, využitie poriadkových opatrení, akým je aj poriadková pokuta. Aj z uvedeného dôvodu sa ústavný súd stotožňuje s názorom sťažovateľa, podľa ktorého je plne v dispozícii vo veci konajúceho okresného súdu využiť, pokiaľ nečinnosť či neochota spolupracovať účastníkov konania bude aj naďalej pretrvávajúť, dostupné poriadkové opatrenia a nepodceňovať účinok prípadného „*pohrozenia uložením*

sankcie“ tým účastníkom konania, ktorí neposkytujú okresnému súdu požadovanú súčinnosť.

S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prerokúvanej veci ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že nedostatky v doterajšom postupe okresného súdu v napadnutom konaní nedosiahli takú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie zakladala reálnu možnosť, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom priebehu napadnutého konania nepostupoval bez ospravedlniteľného dôvodu plynulo, resp. dostatočne efektívne, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby sa opätovne uchádzal o ústavnú ochranu novou sťažnosťou, ktorou bude opakovane namietat' porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017